

De storm op het meer

Professor Schillebeeckx heeft eens gezegd, dat in het Evangelie historie en verkondiging verweven zijn als schering en inslag. Wat is er echt gebeurd met Jezus en wat is verkondiging over Jezus? Een mooi voorbeeld is het verhaal van de storm op het meer. Er zal – historisch gezien – best wat gebeurd zijn daar op dat meer. De apostelen waren daar thuis; het was het eigen terrein van die vissers; ze wisten hoe het er kon spoken en juist dáár hebben ze de macht van Christus ervaren. Maar als ze dit verhaal vertellen aan de eerste christenen, gaat het er hun niet om een feit uit Jezus' leven te conserveren voor de geschiedenisboeken. En wat ze al helemaal niet willen is: Jezus laten zien als een toverkunstenaar, die met de natuur kan doen wat Hij wil. Nee, dit is veel meer een stukje kerugma, verkondiging; dit is een preek van de apostelen over wat het betekent om bij Jezus in de boot te stappen. Je verwacht dat die tocht rustig en veilig zal verlopen. Nou, vergeet dat maar: het volgen van Jezus is onberekenbaar, een groot risico, een waagstuk. Bovendien is Zijn gedrag onbegrijpelijk: Hij slaapt, terwijl de leerlingen in doodsgevaar verkeren in de storm; Hij doet alsof dat alles Hem niet aangaat.

Je gaat dus helemaal de mist in, als je dit verhaal bij Marcus (4: 35-41) leest als een krantenartikel, alsof er in die boot een journalist zat die de volgende morgen een ooggetuigenverslag schreef in de 'De Telegraaf' van Jeruzalem. Het moet je al aan het denken zetten, dat er in het Eerste Testament ook een dergelijk verhaal voorkomt, in psalm 107: "Naar zee trokken er, gingen scheid, op de wijde wateren bedrijvig: wat zij zagen! – de schepping des Heren, zijn wonderen daar diep in de zee. Hij sprak, Hij ontbood de wind: een orkaan die de golven deed opslaan, – hemelhoog, tot de gronden omlaag – hun ontzong in dit noodweer de moed. Tot de Heer riepen zij in hun angst, uit hun noden wees Hij hun een weg, Hij bedaarde de storm dat het stil werd: de golven kwamen tot rust" (vertaling I. Gerhardt en M. van der Zeyde).

Met deze psalm en met hun eigen ervaringen met Jezus in het achterhoofd preekten de apostelen over wie Jezus is en wat het betekent Hem te volgen. Die preken van de apostelen werden doorverteld in de christengemeenten, 40 jaren lang, totdat Marcus ze rond het jaar 70 ging opschrijven in Rome en Matteüs 10 jaar later in het land der Joden.

Hou die data in de gaten! Het is de tijd dat het stormde bij de leerlingen van Jezus. De apostelen stierven de een na de ander als martelaar; Petrus

en Paulus tijdens de vervolging van Nero. Deze keizer had de stad Rome in brand gestoken: 14 van de 21 stadswijken waren in de as gelegd. De waanzinnige keizer gaf de christenen de schuld en liet hen in het Colosseum voor de leeuwen gooien als volksvermaak. Dat was in de jaren 60. In het jaar 70 werd Jeruzalem verwoest door de Romeinse veldheer Titus na de zoveelste opstand van de Joden. De stad werd met de grond gelijk gemaakt en van de trotse tempel bleef geen steen op de andere. Het volk werd verstrooid in de diaspora. Toen begon er ook een breuklijn te lopen door veel gezinnen: de een ging over naar de Jezusbeweging, terwijl de ander trouw bleef aan het geloof der vaders. Het was een afschuwelijke tijd. De christenen werden uitgespuugd door de Joden en vervolgd door de Romeinen.

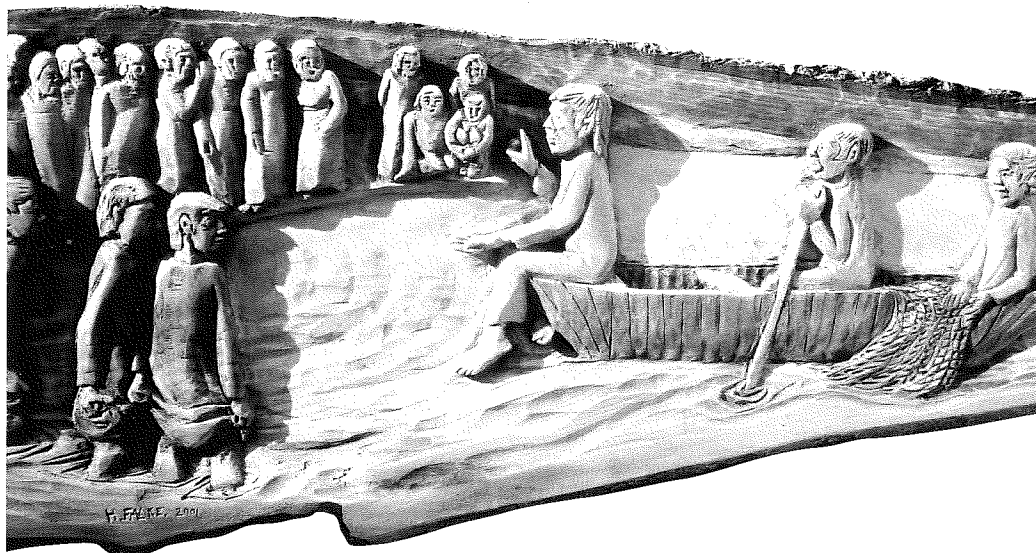

En dan vertellen de evangelisten het verhaal van de storm op het meer. Het schip danst op de golven, de apostelen schreeuwen het uit van angst en Jezus ligt te slapen. Het schip is de Kerk in de beroering der tijden. Waar het in het verhaal op aankomt is de vraag van Jezus: "Waarom zijn jullie zo bang? Geloof je nou nòg niet?" Die vraag was van wezenlijk belang voor de vervolgte christenen. In het verhaal van Marcus verwijten de leerlingen de slapende Jezus: "Meester, raakt het u niet dat wij vergaan?" Matteüs verandert dat verwijt tien jaar later in een schietgebed: "Heer, red ons, wij vergaan!" (Mt. 8: 23-27). "Heer," roepen zij; dat is in het Grieks 'Kyrie'! Hier klinkt het gebed van de jonge christenheid. Christenen zijn altijd Kyrie eleison-roepers geweest: Heer, ontferm u

over ons, red ons! En tot de christenen van alle tijden zegt Jezus: “Kleingelovigen, Ik ben toch bij jullie. Laat je geloof niet verflauwen als het stormt in je leven. Ook al lijkt het of Ik slaap, ook al hoor of zie je Mij niet, Ik ben er wel, als je het moeilijk krijgt.” Zo preekten de apostelen over Jezus. Zo hadden zij Hem ervaren.

Falke laat dat zien in zijn uitbeelding van dit verhaal. De apostelen laten tijdens de storm hun geloof en vertrouwen opzij duwen; ze denken alleen aan het gevaar, ze vergeten waar hun diepste veiligheid ligt. Zo zijn ze de speelbal van de boze machten. Alleen de achterste twee herinneren zich, dat in Jezus Gods kracht bij hen aanwezig is.

Als ik naar dit beeldhouwwerk kijk, moet ik denken aan paus Gregorius. Gregorius was zeer tegen zijn zin tot paus gekozen en hij schreef: “God heeft mij een oud schip te besturen gegeven, waarvan de vermolmde planken krakend de schipbreuk aankondigen.” Dat schreef de paus 1400 jaar geleden. Maar het schip vaart nog steeds en het kraakt ook nog steeds. Ook nu voorzien velen weer een schipbreuk en Jezus lijkt te slapen. Er zijn mensen die in paniek raken over de toekomst van de Kerk. Zoals altijd hebben we weer niks aan de beste stuurman, die aan de wal staan en geen poot uitsteken. Je hebt wel wat aan mensen die met jou in hetzelfde schuitje zitten en die geloven, dat Jezus er ook in zit. O, Hij neemt het stuur niet over; wij moeten zelf varen. Maar Hij zegt: “Kleingelovige, Ik zal de storm wel bedaren; Ik ben er ook nog.” En Hij mag dat zeggen. Voor Hem ging geen zee te hoog om zijn roeping waar te maken, tot het einde toe aan het kruis. Dit verhaal brengt ons veel meer dan een geschiedenis; het is een geloofservaring: als de grond onder

onze voeten wegzinkt en Jezus zich schijnbaar niks van onze ellende aantrekt, dan is Hij wel degelijk aanwezig. Want Hij heeft het laatste woord en dat zal een machtig woord van vrede zijn.

Paus Johannes XXIII, Jan de Goede, heeft eens gezegd: "Wie gelooft, bibbert niet." "Wees niet bang," zei Jezus. Weet u, hoe vaak die woorden "Wees niet bang" in de bijbel voorkomen? Iemand heeft het nage-teld: 365 keer, dus één keer voor elke dag van het jaar.

Overigens hebben de apostelen niet alleen maar stormachtige herinneringen aan het meer van Galilea. Herman Falke beeldt ook een ander, vreedzaam tafereel uit: Jezus, die vanuit een vissersboot zijn blijde boodschap brengt aan de mensen. Zij dringen in zo groten getale op aan de oever van het meer, dat Hij hen toespreekt vanuit het bootje van zijn leerlingen. Je ziet op dit sculptuur hoe de mensen gespannen naar Hem luisteren, "want Hij sprak met gezag en niet zoals de Farizeeën" (Luc. 4:32). En de leerlingen in de boot beseffen, dat zij op weg zijn om mensenvissers te worden (Mc. 3: 7-9).